

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради PhD 8281
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада PhD 8281 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право на підставі прилюдного захисту дисертації «Судова влада і громадськість: концепт взаємодії» за спеціальністю 081 Право.

«23» травня 2025 року

Іл'юк Дмитро Дмитрович, 1994 р. н., громадянин України, освіта вища: Національний університет «Одеська юридична академія» у 2017 році за спеціальністю «Правознавство».

Дисертацію виконано у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (Міністерства освіти і науки України, м. Чернівці).

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії права та прав людини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – Гураленко Наталія Анатоліївна.

Здобувач має 10 наукових публікацій, із них 5 статей у наукових фахових виданнях України, 5 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Іл'юк Д.Д. Інтеграційна взаємодія судової влади та громадськості: пошук збалансованої моделі функціонування суду присяжних. *Ерліхівський журнал*. 2024. Вип. 9. С. 38–44.

2. Іл'юк Д.Д. Взаємодія судової влади та громадськості: деякі аспекти термінологічної визначеності. *Право і суспільство*. 2023. № 3. С. 190–197.

3. Іл'юк Д.Д. Взаємодія судової влади та громадськості: комунікаційний аспект. *Ерліхівський журнал*. 2023. Вип. 7. С. 38–44.

4. Черновський О.К., Іл'юк Д.Д. Окремі питання практичної реалізації нової концепції судової реформи. *Європейські перспективи*. 2021. № 1. С. 34–39.

5. Черновський О.К., Іл'юк Д.Д. Окремі питання побудови військового судочинства в Україні на основі міжнародного досвіду. *Наше право*. 2020. № 1. С. 184–191.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Щербанюк Оксана Володимирівна – завідувач кафедри процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор наук, професор, надала позитивну оцінку. Під час дискусії задала питання:

Як запропонована модель інституційної взаємодії захищає судову незалежність від можливого тиску громадськості?

Гарасимів Тарас Зеновійович – професор кафедри міжнародного та кримінального права Національного університету «Львівська політехніка», доктор наук, професор. Робота оцінена позитивно. Висловлені такі зауваження:

1. В дисертації недостатня увага приділена впливу політичних факторів на взаємодію судової влади та громадськості;

2. Аналіз комунікативної взаємодії не враховує роль соціальних мереж і цифрових платформ;

3. Робота не розглядає етичні аспекти залучення громадськості до судових процесів.

Вовк Вікторія Миколаївна – професор кафедри теорії та історії держави і права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, доктор наук, професор. Робота оцінена позитивно. Висловлені такі зауваження:

1. Запропонована трирівнева модель взаємодії судової влади та громадськості не враховує роль міжнародних організацій у підтримці реформ судової влади в Україні;

2. Пропозиція щодо розширення повноважень присяжних може призвести до уповільнення судових процесів;

3. Пропозиція створення Ради правозахисних організацій може призвести до конфлікту інтересів між різними групами громадськості.

Ковбас Ігор Васильович – доцент кафедри публічного права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор наук, доцент. Робота оцінена позитивно. Висловлені такі зауваження:

1. В дисертації недостатньо порівняльного аналізу зарубіжного досвіду взаємодії судової влади та громадськості;

2. Пропозиція створення інформаційно-медійних центрів може призвести до дублювання функцій існуючих каналів комунікації, таких як пресслужби судів чи їх вебсайти;

3. Недостатньо враховано ризики ймовірного надмірного тиску громадськості на судову незалежність.

Бзова Лаура Георгіївна – асистент кафедри процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, доктор філософії, доцент. Робота оцінена позитивно. Висловлені такі зауваження:

1. Запропоноване визначення поняття «громадськість» є занадто широким і не враховує різноманітність громадянського суспільства;

2. Пропозиції щодо залучення громадськості до моніторингу судів недостатньо конкретизовані;

3. Робота недостатньо аналізує ризик надмірного громадського контролю.

На дисертацію та анотацію Іл'юка Дмитра Дмитровича до юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича надійшло три звернення. Всі вони позитивні, але містять окремі побажання та зауваження:

Перше звернення. У зверненні професора кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки Яни Ленгер вказано:

Дослідження Іл'юка Дмитра Дмитровича містить і дискусійні моменти, які потребують деякого пояснення.

Попри загальну цілісність аналітичного підходу, дослідження не приділяє належної уваги ролі професійних юридичних спільнот, зокрема адвокатури, як посередників у комунікації між судовою владою та суспільством. У роботі не окреслено потенціал адвокатських об'єднань як важливих агентів впливу на формування громадської думки щодо функціонування судової системи. У роботі також доцільно б було розкрити питання, яким чином інституалізовані правничі спільноти – нотаріуси, медіатори – можуть виступати каталізаторами довіри між громадянами та судами.

Друге звернення. У зверненні виконуючої обов'язки завідувача кафедри загальнотеоретичної юриспруденції та прав людини Чернівецького навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» Оксани Волощук наголошено:

що в дисертації Іл'юка Дмитра Дмитровича наявні деякі положення проблемного та дискусійного характеру.

У дисертаційному дослідженні запропоноване трирівневе розмежування взаємодії між судовою владою та громадськістю – комунікативний, інтегративний та інституційний – виглядає концептуально цікавим, однак не супроводжується обґрунтуванням критеріїв його застосування. Відсутність чіткого пояснення, за якими підставами автор здійснив поділ взаємодії саме на ці три рівні, створює ризик суб'єктивізму в побудові наукової моделі.

Недостатня увага до визначення критеріїв класифікації ускладнює подальшу верифікацію запропонованої конструкції. Саме тому під час публічного захисту з науково-методологічної точки зору важливо було б

аргументувати вибір зазначених рівнів крізь призму обраних автором під час дослідження параметрів.

Третє звернення. У зверненні професора кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету Василя Юрчишина зазначено:

Дослідження Іл'юка Дмитра Дмитровича містить і полемічні моменти, які потребують деякого пояснення. Мова йде передусім про пропозицію дисертанта щодо створення громадських платформ для діалогу з судами.

Попри концептуальну новизну ідеї створення громадських платформ для комунікації із судовою владою, її реалізація може наштовхнутися на бар'єр пасивності громадян, які традиційно демонструють обмежену зацікавленість у правових процесах. Недостатній рівень правової культури та низька інституційна довіра населення до судової системи можуть суттєво обмежити ефективність запропонованих дисертантом форм громадського діалогу.

Запровадження громадських платформ у відриві від паралельного підвищення громадянської обізнаності ризикує перетворити діалог на одностороннє інформування без зворотного впливу на судову політику. Як результат – без підвищення громадянської обізнаності та стимулювання громадянської ініціативи доктринальні пропозиції щодо публічних платформ залишаться декларативними, не забезпечивши належного механізму зворотного зв'язку між судами та суспільством.

Результати голосування:

Взяли участь у голосуванні – 5 членів ради,

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада PhD 8281 присуджує Іл'юку Дмитру Дмитровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої вченої ради
PhD 8281, завідувач кафедри
процесуального права Чернівецького
національного університету імені Юрія
Федьковича, доктор юридичних наук,
професор

Оксана ЩЕРБАНЮК